

Българска мрежа на
Глобалния Договор

III-та
МЕЖДУНАРОДНА
КОНФЕРЕНЦИЯ
„МЕЧТАЙТЕ ДРЪЗКО“

The background features a silhouette of a person standing on a horizon line, looking out over a landscape. The scene is overlaid with a network of glowing blue lines and various icons representing different industries and technologies: a wind turbine, a robotic arm, a shield with a gear, a car, and a building. The overall theme is futuristic and technological.

Поколението TikTok избира
професии за свят,
който вече/още **НЕ СЪЩЕСТВУВА**

Българска мрежа на
Глобалния Договор

Как младите хора
избират професия?

Родители и семейство

■ **TikTok и социални мрежи**

Приятели и среда

? **Реални срещи с
професионалисти – рядко**

Българска мрежа на
Глобалния Договор

Тревожните факти:
устойчива тенденция
или
моментна снимка

2025

39%

от 15-годишните не знаят
с какво искат да се занимават.

Родителите

са най-силният фактор при избора
на професия, заедно
със социалната среда

Очакванията

не съответстват на реалностите
на пазара на труда

Силни
кариерни
амбиции

слабо разбиране за нужните
умения, квалификации и
ежедневни дейности, които тези
професии изискват

доклад на ОИСП [The State of Global Teenage Career Preparation \(2025\)](#)

Българска мрежа на
Глобалния Договор

Тревожните факти:
устойчива тенденция
или
моментна снимка

2015

15%

от 15-годишните не знаят
с какво искат да се занимават.

Родителите

са най-силният фактор при избора
на професия, заедно
със социалната среда

Очакванията

не съответстват на реалностите
на пазара на труда

Българска мрежа на
Глобалния Договор

**Тревожните факти:
устойчива тенденция
или
моментна снимка**

Проблемът никога не е бил само липсата на информация.

Проблемът е, че младите хора вземат решения за бъдещето си с ограничен поглед към реалния свят на труда.

Именно затова ОИСР препоръчва повече срещи с работодатели, посещения на работни места, практически преживявания и кариерно образование.

Българска мрежа на
Глобалния Договор

Тревожните факти:
устойчива тенденция
или
моментна снимка

36%

са използвали социални мрежи при
вземане на решение за кариера;

50%

водещият източник на
професионално вдъхновение

50%

46%

изпреварва дори като източник
на информация за кариера

ТикТок започва да оформя представите на младите
хора за успех, професии и бъдещи възможности
(проучване)

Association of the British Pharmaceutical Industry 'Engaging with Gen Z:
cultivating a diverse talent pipeline'

Българска мрежа на
Глобалния Договор

Въпросът не е дали това е добро или лошо.

Въпросът е:

**Кой показва на младите хора реалния свят
на професиите?**

**ТikTok започва да оформя представите на младите
хора за успех, професии и бъдещи възможности
(проучване)**

Българска мрежа на
Глобалния Договор

Какво искат?

МЛАДИТЕ

Какво избират?

Проучване на Българската мрежа

Най-чести интереси:

 Спорт

 Хуманитарни науки

 Софтуер и игри

 Предприемачество

 Изкуство

Най-желани сфери:

 IT

 Медицина

 Предприемачество

 Право

 Икономика

Българска мрежа на
Глобалния Договор

ГОЛЯМОТО РАЗМИНАВАНЕ

Какво познават младите?

Какво търси икономиката?

Проблемът е, че младите хора ИЗБИРАТ от 20 професии, а икономиката ще има нужда от стотици други, за които те често дори не са чували

Българска мрежа на
Глобалния Договор

Какво търси
икономиката?

Има ли дуално
обучение по тези
професии?

Какво търси икономиката?

 Енергетика

 Автоматизация

 Инженерство

 AI

 Киберсигурност

 Зелени технологии

 Мехатроника

Дуално обучение

 Енергетика

 Автоматизация

 Инженерство

 AI

 Киберсигурност

 Зелени технологии

 Мехатроника

Българска мрежа на
Глобалния Договор

Има ли дуално
обучение по тези
професии?

Дуалното образование е необходимо. Но не е достатъчно.

Нужни са:

- ✓ критично мислене
- ✓ адаптивност
- ✓ комуникационни умения
- ✓ учене през целия живот

Общото образование остава **СТРАТЕГИЧЕСКИ ВАЖНО**, за да научи учениците на критично мислене, функционална грамотност, способност за учене и адаптация.

Българска мрежа на
Глобалния Договор

Какво липсва?

✗ Не липсва информация.

✗ Не липсват университети.

✗ Не липсват професии.

Липсват:

 Оpozнаване на професиите

 Оpozнаване на себе си

 Контакт с бизнеса

 Разбиране на пазара на труда

 Поглед към бъдещето

Българска мрежа на
Глобалния Договор

Какво още липсва?

Липса на умения за вземане на кариерни решения

Най-големият проблем.

- Учениците знаят: "Какво искам днес."
- Но не знаят: "Как да оценя коя професия ще бъде добра за мен след 10 години."

Липса на дългосрочна прогноза за търсените специалисти

Краткосрочните прогнози са за инженери, IT ...но не и:

- какви умения ще са нужни;
- как AI ще промени тази работа;
- какви нови роли ще се появят;
- какви знания ще станат по-важни.

Българска мрежа на
Глобалния Договор

Бизнесът рядко
комуникира
професиите си

Това е особено валидно за:

⚡ енергетика

🏭 производство

⛏️ минна индустрия

🚚 логистика

🌱 устойчивост

Много компании имат десетки интересни професии, но младите хора никога не чуват за тях.

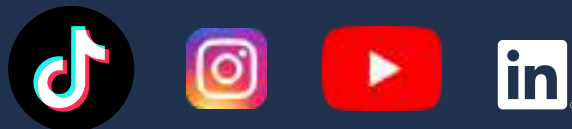
НЕ МОЖЕШ да мечтаеш за професия, за която никога **НЕ СИ ЧУВАЛ?**

Българска мрежа на
Глобалния Договор

**ТикТок заменя
кариерното
ориентиране**

Това е новият проблем.
Младите хора все повече научават за професии от:

Но социалните мрежи показват:

- успеха
- статуса
- доходите

Не показват:

- ✗ ежедневните задачи
- ✗ трудностите
- ✗ необходимите умения
- ✗ реалната работна среда

Българска мрежа на
Глобалния Договор

**Бизнесът участва
ТВЪРДЕ КЪСНО**

Обикновено компаниите влизат в процеса когато човекът вече е:

- ✓ студент
- ✓ завършващ
- ✓ кандидат за работа

Но тогава изборът вече е направен.

Недостигът на кадри не започва в университета.

Той започва години по-рано, когато младите хора избират образователен път без достатъчно информация за бъдещите нужди на икономиката.

Българска мрежа на
Глобалния Договор

**Истинският риск не е, че AI ще вземе работата на децата ни.
Истинският риск е, че те няма да знаят какви нови професии
се появяват.**

**И точно затова бизнесът трябва да влезе в разговора много
преди първото интервю за работа.**

Българска мрежа на
Глобалния Договор

БАЗАР на ПРОФЕСИИТЕ

 Среца между бизнес и образование

 Ранно откриване на таланти

 Практически работилници и реални казуси

 Измерване на интересите и уменията на учениците

 Данни за професиите, които привличат следващото поколение

Българска мрежа на
Глобалния Договор

Платформа за ранен достъп до бъдещите таланти на
България. Чрез ПРЕЖИВЯВАНЕ.

РАБОТИЛНИЦИ В РАМКИТЕ НА 60 МИНУТИ.

БАЗАР на
ПРОФЕСИИТЕ

Какво научава КОМПАНИЯТА
от една работилница?

Кои умения
разпознават?

Кои професии ги
вълнуват?

Какво привлича
учениците?

Как си представят
бъдещето?

Какви въпроси
задават?